

## Ljerka Marić i Ljiljana Goran (2012): *Zapjevajmo radosno*

Zagreb: Golden Marketing – Tehnička knjiga



Dijete ima stotinu jezika (R. Malaguzzi). Među simboličkim jezicima djeteta posebno mjesto zauzima glazba. Od svih umjetnosti glazba je djeci pristupačna već od samog rođenja i kao takva sastavni je dio utjecaja na cjeloviti razvoj. Odgoj glazbenog doživljaja bitna je dimenzija svakog kvalitetnog razvojno-primjerenog kurikula ranog i predškolskog odgoja. Sastavnice integriranog glazbeno-umjetničkog kurikula (pjevanje, sviranje, slušanje glazbe i dječje glazbeno stvaranje) čine jedinstvenu cjelinu u kontekstu umjetničkog odgoja odnosno poticanja umjetničke senzibilizacije djeteta rane i predškolske dobi. Glazba zauzima posebno mjesto i u alternativnim koncepcijama ranog i predškolskog odgoja

(Agazzi, Montessori, Waldorf i dr.).

Ljiljana Goran i Ljerka Marić niz godina djelovale su kao profesorice glazbe i metodike u Školi za odgajatelje i kasnije u Pedagoškom obrazovnom centru Bogdan Ogrizović u Zagrebu (1974. – 1991.). Kao profesorice metodike i voditeljice metodičkih vježbi stekle su bogata iskustva. Ostvarile su suradnju s velikim brojem dječjih vrtića. Autorice su dviju metodičkih knjiga. Godine 1987. objavile su knjigu *Zapjevajmo složno svi* (zbirka pjesama i igara za djecu predškolske dobi), a nešto kasnije zbirku uspavanki *Spavaj, spavaj, zlato moje* (1991.). Obje knjige svoje mjesto našle su u našim dječjim vrtićima.

Glazbena literatura za djecu rane i predškolske dobi u Hrvatskoj nije posebno bogata. Generacijama odgojitelja predškolske djece poznati su zbornici Višnje Manasteriotti (*Zbornik pjesama i igara za djecu*, od 1969. do 1990. objavljeno deset izdanja, *Na usnama pjesma*, od 1973. do 1987. objavljena tri izdanja) te Ljiljane Goran i Ljerke Marić (zbirka *Zapjevajmo složno svi*, 1987. i 1989.). Teorijsku problematiku razradile su Stanka Fučkar (*Muzički odgoj predškolske djece*, 1961.) i Višnja Manasteriotti (*Muzički odgoj na početnom stupnju*, od 1971. do 1987. objavljeno sedam izdanja, *Prvi susreti djeteta s muzikom*, 1981). Posljednjih godina objavljeno je nekoliko zbirki (Đefri Bošnjak, 2001; Sam-Palmić i Jurišić, 2002; Novosel, 2003 i Burić-Sarapa, 2006).

Knjiga *Zapjevajmo radosno* sastoji se od 208 stranica teksta te dvaju nosača zvuka. Teorijska poglavlja osvještavaju

različita pitanja ranog glazbenog odgoja i obrazovanja.

1. U početnom poglavlju – *Glazba – izvor radosti i vedrine* – razmatraju se sljedeći problemi: glazbena umjetnost kao bitna sastavnica ranog i predškolskog odgoja, doprinos glazbe cjelovitom razvoju djeteta te mogućnosti poticanja rane glazbene osjetljivosti u institucijskom kontekstu.

2. *Mi smo mali, maleni* poglavlje je u kojem se razmatraju susreti s glazbom u jasličnom kontekstu kroz nekoliko dimenzija: prve glazbene igre, slušanje glazbe te pjevanje. Na kraju ovog poglavlja nalazi se niz jednostavnih pjesmica. Pjesme su izrazito jednostavne i odgovaraju doživljajnim mogućnostima djece do treće godine starosti.

3. *Zapjevajmo, zaigrajmo, poslušajmo* naziv je poglavlja u kojem se razmatraju susreti s glazbom u vrtičnom kontekstu kroz sljedeće dimenzije: pjesma i igra u dječjem vrtiću, značenje pjesme, odabir pjesme, metodički prilazi usvajanju pjesme, uključivanje pjesme u odgojne projekte te igre uz pjesmu. Slijedi bogat izbor pjesama. Sve su pjesme grupirane u tematske krugove. Odabrane pjesme odgovaraju izražajnim i doživljajnim mogućnostima djece od treće godine do polaska u školu. Autorice se jasno zalažu za povezivanje pjevanja s govornim, likovnim i kineziološkim izražavanjem djeteta kroz odgojne projekte, što je osnova suvremenog integriranog predškolskog kurikula. U daljnjem tekstu razmatra se uloga slušanja glazbe u dječjem vrtiću kroz sljedeće teme: odabir skladbe, integrirani primjer slušanja glazbe te neki primjeri iz prakse. U okviru ovog dijela donosi se izbor nešto složenijih pjesama koje djeca mogu slušati u izvedbi odraslih ili dječjeg zbora te popis skladbi koje se uspješno mogu

uključiti u pojedine odgojne projekte. Popis skladbi za slušanje sadrži recentna djela domaće i strane glazbene baštine. Sve skladbe svojim trajanjem i raspoloženjem odgovaraju doživljajnim mogućnostima djece predškolske dobi.

4. Dio metodičkog priručnika posvećen je i *brojalicama*, govorno-glazbenim formama bliskim djeci rane i predškolske dobi. Nakon kraće metodičke interpretacije slijedi bogat izbor brojalica.

5. Bitna dimenzija institucijskog konteksta svakako je *stvaranje poticajnog vrtičnog okruženja*. I toj dimenziji autorice posvećuju posebnu pozornost. U okviru različitih interesnih centara (kutića) svoje mjesto zauzima i centar za glazbeno izražavanje (glazbeni kutić) u sobi dnevnog boravka. U okviru ovog poglavlja razmatra se i uporaba malih udaraljki – prvih glazbala s kojima se djeca susreću.

6. Popis literature sadrži čak 63 bibliografske jedinice. Razvidno je da autorice uvažavaju suvremena dostignuća u pedagogiji ranog i predškolskog odgoja.

7. Nosač zvuka (CD) vrijedan je prilog knjizi. Na nosaču zvuka nalazi se velik izbor dječjih pjesama u izvedbi različitih izvođača. Kao takav, metodički priručnik *Zapjevajmo radosno* novina je u literaturi za područje ranog i predškolskog odgoja.

Metodički priručnik *Zapjevajmo radosno* namijenjen je odgojiteljima djece rane i predškolske dobi (odgojiteljima u dječjim vrtićima, voditeljima specijaliziranih predškolskih programa umjetničke orijentacije, voditeljima predškole). Poslužit će i učiteljima razredne nastave. Svoje će mjesto naći i u obrazovanju budućih odgojitelja djece rane i predškolske dobi.

Autorice Ljerka Marić i Ljiljana Goran ovim su djelom iskazale visoku

razinu znanja o vrlo specifičnom području – poticanju ranog glazbenog izražavanja i stvaranja, kao i odlično razumijevanje glazbenih sposobnosti djece rane i predškolske dobi. Konceptiju metodičkog priručnika razradile su uvažavajući načela

integriranog kurikula ranog i predškolskog odgoja. Izdavanjem ovako koncipiranog priručnika popunila se velika praznina na domaćem tržištu.

**mr. sc. Branimir MENDEŠ**

Filozofski fakultet u Splitu,  
Odsjek za rani i predškolski odgoj